

**Könnyűipari Ágazati Párbeszéd Bizottság
(KÁPB)
„Textil-, Ruházati-, Bőr-, Cipőipar, Textiltisztítás”**

**Úti jelentés
EU szintű textil, ruházati ágazati szociális párbeszéd bizottság üléséről**

A kiküldetés helye és ideje:

Borschette Centre, 36 Rue Froissart, 1040 Brussels Room 2/B.

A delegáció összetétele:

Tomor János

Keleti Tamás

Az ÁPB ülésen megtárgyalt témák:

1. Az ülés résztvevői elfogadták az előző ülés jegyzőkönyvét, valamint jóváhagyták az előzetesen meghirdetett napirendi pontokat.
2. EU kereskedelmi, gazdasági és szociális, társadalmi témákkal kapcsolatos közös érdekek

A Bizottság megtárgyalta és megvitatta a jelenleg folyó szabadkereskedelmi megállapodásokról szóló tárgyalások állását. A vita során a Bizottság áttekintette a várható gazdasági, valamint szociális hatásokat, melyek befolyással lehetnek az európai textil-, ruházati iparra, az ágazat kereskedelmi pozícióira. Részletes tájékoztatás hangzott el a Kereskedelmi Főigazgatóság részéről a pakisztáni, vietnámi, japán, USA esetében.

A résztvevők kihangsúlyozták a fair trade, környezetvédelem és ILO szabályok betartásának, betartatásának fontosságát. Vietnám jelenleg nem vállal kötelezettséget az EU előírásainak betartására, ezért elfogadhatatlan a jelenlegi vietnámi álláspont. Hasonlít a helyzet a korábban Kínával folytatott tárgyalásokra. Pakisztán nagyon versenyképes, információk szerint a kínaiak nagy beruházásokat hajtottak végre, főleg az ország északi részein. Az említett országokkal folytatott tárgyalások során az Európai Unió értékeit érvényesíteni kell.

3. 2015. fejlődési év az Európai Unió számára a vállalatok szociális felelősségvállalása tekintetében. A Bizottság áttekintette ennek jelenlegi helyzetét, valamint a textil-, ruházati ágazat „zászlóvivő” kezdeményezését ebben a témában.
4. Az OECD Tanácsadó Csoport (a kereskedelmi főigazgatóság, munkáltatói, munkavállalói) tagjai tájékoztatták a Bizottságot az általuk kialakított ajánlásokról, a felelősségteljes ellátási láncok vonatkozásában.
Az ajánlott business modellt nem lehet általánosan alkalmazni, mert nagyon elméleti és nem veszi figyelembe az adott cégek eltérő adottságait, földrajzi elhelyezkedésüket és az adott államok eltérő gazdasági szabályozását. Ezek miatt nem alkalmazható

általánosan. Az értékteremtő lánc (hozzáadott érték) nagyon eltérő körülmények, feltételek és szabályok között működik, jön létre.

A Bizottságban résztvevő munkavállalói delegált szerint az ellátási lánc miatt nem lehet csak a javaslatok töredékét alkalmazni, hangsúlyozta a javaslatok teoretikus jellegét és kis arányú hasznosíthatóságát.

A DG referens a vitában elhangzottakra reagálva elismerte az eltérő körülményeket, azonban hangsúlyozta, hogy ezek olyan ajánlások, melyek nem kötelező jellegűek és jelenleg csak tervezet szintűek. A végleges ajánlás még nem készült el.

5. ESCO –TEXTAN kezdeményezés (a textil-, ruházati ágazatban a foglalkoztatások, készségek és kvalifikációk taxonómiája) helyzetének ismertetése, az elért eredmények, a kívánatos cél érdekében még hátra lévő tevékenységek számba vétele.

A problémát az induló és a végleges metódus eltérése okozta. Újra és újra a foglalkozásokon átnyúló készségek és kompetenciák, mint pl. designerek beillesztése okozott gondot. A következő lépésként prototípust dolgoznak ki, ennek dokumentálása szakértői tevékenységet igényel. Az ERASMUS + programban kell keresni azt az eszközt, amivel a különbségeket pragmatikus hozzáállással egalizálni lehet. Új életrajz típust kell kialakítani mindezek figyelembe vételével. Ebben a szociális partnereknek élen kell járni és a Bizottságnak egy tervezetet kell összeállítania.

6. EU jelentés a textil-, ruházati-, cipő-, kellékiparral (OHMI) kapcsolatos hamisítás gazdasági, szociális kihatásairól az EURATEX helyzetértékelése alapján. Számbavételre kerültek az ágazatot sújtó kereskedelmi, iparjogvédelmi, versenyképességi gondok, problémák és ezek megoldása érdekében teendő javaslatok, intézkedések.

7. Az IndustriAll képviselőjének előterjesztésében a Bizottság tárgyalta az EU TCL iparának digitalizálásáról és annak várható hatásáról. A 3D-s tervezés, raktári áruazonosítás, stb., ennek hatásai várhatóan a munkahelyek 40 %-át fogja érinteni. Egyre inkább terjed a vállalkozásoknál, mint hatékonyságnövelési módszer. Működése során új munkakörök jönnek létre, integráló hatása jelentős, ezért új képességeket és kompetenciákat generál. A vitában felvetődött, hogy az új ismeretek elsajátítása kinek a költségére és felelősségével fog történni.

8. EU szociális párbeszéd projektek:

- EU nyomon-követési projekt az EU textil-, ruházati-, bőripari készségtanácsával kapcsolatos helyzet és tervezett tevékenységek, lépések ismertetésére került sor a Foglalkoztatási Főigazgatóság, az EURATEX, és az IndustriAll részéről.

- Javaslat

- egy EU szociális párbeszéd projektre, melyben felmérhető, feltérképezhető lehet a jelenlegi legkorszerűbb textil-, ruházati ipar, eljárások, technológiák, stb.;
- a nemzeti szociális párbeszéd-rendszerek felmérése, vizsgálata, értékelése, a jó gyakorlatok kiemelése;

- az európai textil-, ruházati ágazati szociális párbeszéd megújítása, megújulás és annak adaptációja válaszul a foglalkoztatás és a munka területén bekövetkezett és felmerülő nemzeti változásokra.

9. Egyebek:

a következő európai textil-, ruházati ágazati szociális párbeszéd bizottsági ülésre 2015. novemberében kerül sor.

Budapest, 2015. június 24.

A beszámolót összeállította és elfogadta:

Keleti Tamás
KÁPB munkavállalói oldal
társelnök

Tomor János
KÁPB munkáltatói oldal
társelnök

***Könnyűipari Ágazati Párbeszéd Bizottság
(KÁPB)
„Textil-, Ruházati-, Bőr-, Cipőipar, Textiltisztítás”***

Úti jelentés

A kiküldetés helye: EURATEX Európai Technológia Platform a Jövő Textil és Ruházati iparáért (ETP) szervezésében megrendezett „Innováció a textil és ruhaipar fenntartható fejlődéséért” konferencia és „Textilipari pályázati ötletek (TEPPIES) és EU-s pályázati források” szeminárium

HUSA President Park Hotel, B-1000 Brüsszel, Boulevard du Roi Albert II, 44.

Kiküldetés időpontja: 2015. 10. 28-29.

Kiküldetésben résztvevő: Dr. Kokasné Dr. Palicska Livia

Kiküldetés célja: Résztétel az iparág egyik legfontosabb nemzetközi rendezvényén, amelyen Európa vezető vállalatai és döntéshozói mutatják be a fenntartható fejlődéshez kapcsolódó technológiai és üzleti innovációs megoldásokat és jövőbeni megvalósításukat szolgáló uniós pályázati lehetőségeket. Ezek az információk a KÁPB 2015. december 2-ára tervezett konferenciáján terjesztésre kerülnek, elősegítve a KKV-k számára fontos EU-s pályázati lehetőségekbe való bekapcsolódás lehetőségeit.

A kiküldetés a 2/2015 (09.16) Társelnöki határozat alapján valósult meg.

A kétnapos konferencián a munkaadói és munkavállalói oldal egyaránt képviseltette magát, több mint 20 országból 130 résztvevővel.

A rendezvény programja:

1. „Innováció a textil és ruhaipar fenntartható fejlődéséért” konferencia

A három párhuzamos szekcióban 28 előadó tartott prezentációt.

A konferenciát a Textil ETP elnöke, Paolo Canonico nyitotta meg, hangsúlyozva hogy az Európai Unió élharcosa a fenntartható fejlődésnek, ezt a vezető szerepét a jövőben sem veszítheti el. Rendkívül nagy hangsúlyt kap a jövőben a környezet védelme, az egészség és a szociális jólét biztosítása. Előadásában kitért arra, hogy még nagyobb erőfeszítéseket kell tenni a T/R ágazatban is a fenntartható fejlődés biztosítására, ezért rendezték már másodszor meg, a csak ezzel a témával foglalkozó konferenciát. Kifejtette, hogy széles körben ösztönözni kell azt, hogy innovációs, technológiai és üzleti megoldások szülessenek a talaj, a vizek, a levegő, stb. szennyezésének és a természeti erőforrások kiaknázásának csökkentésére.

A **plenáris előadásokon** bemutatásra kerültek az IKEA fenntartható fejlődésre vonatkozó stratégiája a textil beszerzésében, a „Cradle2Cradle” fenntartható gyártást bizonyító tanúsítvány (EPEA), a zöld energia a gyártásban (Nemzetközi Energia Ügynökség), valamint Greenpace DETOX kampányának legújabb eredményei is.

Az IKEA előadója, Clara Guash szerint a svéd vállalat nagy hangsúlyt fektet a kreativitásra, és azt vallja, hogy a jó ötletnek vezető szerepe van az értékalkotásban. A 164 ezer embert foglalkoztató világcég 30,1 billió eurós forgalmával meghatározó szereplője a lakáskultúrának. Víziójuk: „Jobbá tenni sok ember életét a mindennapokban”. Ezt szolgálja a széles körű, mindenre kiterjedő tervezés, valamint az is, hogy funkcionális bútorait és lakástermékeit alacsony áron kínálják, hogy sokak számára elérhetőek legyenek. Üzleti szemléletükben fontos a modern gondolkodás, mottójuk a „demokratikus design”, amelynél 5 pontos ökölszabályt alkalmaznak: a forma, funkció, minőség, fenntarthatóság és az ár szempontjait egyaránt figyelembe véve. Több mint 1000 beszállítójuk van, amelyek 2/3-a európai országokban gyártja a termékeket. Üzleti stratégiájukban és a beszerzésnél ma már egyre nagyobb hangsúlyt kapnak a fenntarthatósági szempontok. A „Jobb a pamut” kezdeményezésük eredményeként termékeik elsősorban természetes eredetűek, ezért főleg pamutból készülnek (ezen belül is nő az organikus eredetűek aránya). Egyéb textil termékeik is „fenntarthatóak”, mert alapanyaguk rost szál, vagy egyéb megújuló, illetve újrahasznosított szál (háztartási textil újrahasznosításával nyert szál és reciklált poliészter). A reciklált szálakkal és a hulladék körforgással csökkenteni kívánják a függőséget a gyapottermesztéstől. Az egyre apadó természetes források jövőbeni megóvását szolgálja, hogy az olajbázisú szálak helyett előtérbe helyezik a cellulózsálakat. A teljes textil gyártási láncra vonatkozó változást kezdeményeznek, összefogást és kutatást szorgalmazva a nyersanyagok és technológiák ökolábnyomának vizsgálatára. Hozzá kívánnak járulni a felhasznált nagymennyiségű víz, vegyszer és keletkező szennyvíz csökkentéséhez és az innováció, valamint a funkció előtérbe kerüléséhez. Az előadó hangsúlyozta a „cirkuláris gazdaság” jövőbeni fokozott szerepét, a zéró hulladék keletkezését eredményező gyártási folyamatok előnyben részesítésének fontosságát, valamint az erőforrás hatékonyság gazdasági előnyeit is.

A Greenpace DETOX kampányának kézzelfogható eredményei vannak, állította az előadó, Anton Schumann, a Gerzi Csoport német szakértője. A Greenpace internetes kampányára már több mint 11 millióan voltak kíváncsiak, és a legnagyobb márkák is felsorakoztak célkitűzései mellé. Kihangsúlyozta, hogy nagy üzleti lehetőségeket is rejt a fenntarthatóságot előtérbe állító marketingkommunikáció.

A plenáris előadások után egész nap 3 szekció ülésezett párhuzamosan.

- A **„Fenntartható alapanyag – nyersanyag körforgás”** szekció két uniós támogatással megvalósuló sikeres projektet mutatott be (RESYNTEX és Trash2Cash) a textil hulladék feldolgozására, a háztartásban keletkező textil hulladékok automatikus és költséghatékony gyűjtésére, szortírozására és a cellulóz alapú reciklált szál gyártásának lehetőségeire. A lengyel Természetes szálak és gyógynövények Intézetének előadója, Malgorzata Zimniewska mellett egy angol cég, Copernicus Textile Solution is új ipari alkalmazásokat mutatott be, hangsúlyozva Európa rostszál (len, kender) termesztésben és feldolgozásban betöltött vezető szerepét.

- Az „Erőforrások hatékony kihasználásával megvalósuló gyártás – hatékony vízgazdálkodás” szekció a Benetton Olimpia csoportjának víztakarékos gyártási megoldását, valamint az ipari szennyvizek hatékony kezelésére vonatkozó (pl. reciklás elektrokoagulációval), EU-s támogatást nyert projekteket mutatott be (ADNATUR és DYES4EVER). Ebben a szekcióban került sor az EURATEX kezdeményezésével megvalósuló sikeres

projekt, az Energy-made-to-measure” kampány aktualitásainak és a SET projekt eddigi eredményeinek bemutatására.

A SET projekt célja, hogy a textiliparban átfogó elemzéseket készítsen az energia felhasználásra vonatkozóan. Ebben a felmérésben magyar oldalról projektpartnerként a Textilipari Műszaki Tudományos Egyesület vesz részt, és végez adatgyűjtést idén 7, a következő szakaszban 12 magyar textilipari vállalat bevonásával. Az itt bemutatott német, olasz, portugál részeredmények mellett a magyar adatok is feldolgozásra kerülnek. A cél, hogy olyan, a különböző textilipari tevékenységekhez rendelhető, fajlagos energiafelhasználási mutatókat dolgozzanak ki, amelyek viszonyítási alapként szolgálhatnak a gyártó cégek számára. A projekt várható végeredményei nagyban hozzájárulhat ahhoz, hogy sikerüljön az energiafelhasználás hatékonyságát növelni a felmérésben résztvevő cégeknél.

- A „Fenntarthatóságot szolgáló digitalizáció és a méretre szabott termékek helyi gyártása” szekció előadói kihangsúlyozták a személyre szabott termékek helyi gyártásának előtérbe kerülését a tömegtermelésben. A fenntarthatóság szempontjából fontos a széndioxid lábnyom alakulása, így több előadás is foglalkozott a szállítmányozásból eredő széndioxid lábnyommal, amely igen eltérő a különböző ruhaipari gyártási és értékesítési üzleti modelleknél. Ebben a szekcióban mutatta be az nemzetközi OEKO-TEX Szervezet „Made-in-Green – átláthatóságot mindenkinek” címmel új szolgáltatásait, amely a textíliákra vonatkozó legelterjedtebb környezetbarát védjegy, az OEKO-TEX 100 termék tanúsítás és a fenntartható textil gyártás (STeP) összekapcsolásával egyértelmű pozitív üzenetet ad a fogyasztóknak. A szekció előadásaiból kiderült, hogy a textil és ruhaiparban már több olyan szoftvert is kifejlesztettek, amelyeket a gyártó cégek fenntarthatóság szempontjából történő értékeléséhez dolgoztak ki.

2. „Textilipari pályázati ötletek (TEPPIES) és EU-s pályázati források” szeminárium

A szeminárium bevezetőjében a **HORIZON 2020** eddigi pályázati tapasztalatait összegezte az *ETP főtitkára, Lutz Walter*. Kifejtette, hogy a textil vonatkozású pályázatoknál sajnálatosan alacsony a siker-ráta, csak 12-14%, szemben az FP7 keretprogramban tapasztalt 20%-al. A beadott pályázatok mennyiségét tekintve az ország szerinti rangsorban az olasz, angol, belga, svéd pályázók vezettek. Azt is megállapította, hogy a H2020 elsősorban nagy projekteket, konzorciumokat támogat, és hogy a támogatás mértéke az előző ciklushoz képest magasabb, 70-100%. Ennek a következménye, hogy nagyon sok a beküldött pályázat, mert nagy számban aktivizáltak magukat pénzvadász pályázó és pályázatíró cégek. A textilvontatkozású projektek alacsony támogatottsági arányának az is oka, hogy a H2020-ban széles témákat

megfogalmazó felhívások szerepelnek, amelyekben pl. egy textil témájú pályázat nem biztos, hogy a legjobb megoldást nyújtja. Érdemes ezért a jövőben más ágazatok szereplőivel összefogva pályázni.

A TR ágazatban az első két évben az alábbi 7 nagy pályázathoz sikerült uniós forrást biztosítani:

WASTE	RESYNTEX	Circular economy - textile waste to chemical feedstock	8,7
NMP	trash 2 cash	Regenerate textile fibres for new fashion, interior and o	7,9
NMP	TCBL	Business Models for the flexible T/C supply chain	7,7
WATER	ECVRTI	Textile wastewater recycling	3,7
ICT	SOMATCH	IT solution for fashion designers	0,9
ICT	fromROLLtoBAG	Consumer Driven Local Production with Virtual Design a	0,8
ICT	iART	IT Solutions to reproduce art on fashion products	0,4

Egyéb uniós pályázati források az ágazat számára

A főtitkár beszámolója után az *Európai Bizottság Kutatási és Innovációs Főigazgatóságának képviselője, John Cleuren* beszélt a nanotechnológia és más kulcstechnológiák kiemelt szerepéről valamint *Giulio Pattani* a Cirkuláris Gazdaság és eco-innovációk témakörhöz kapcsolódó pályázati lehetőségeiről.

Említésre került, hogy a pályázatiírók által beadott pályázatok sikerrátája magasabb, ezért érdemes ezt a lehetőséget mégis jobban kihasználni. A pályázatoknál több esetben túlságosan elnagyolt volt a hasznosítható eredmény, túlságosan egy területre fókuszáltak a megoldásnál. A jövőben jobban szem előtt kell tartani az üzleti szempontokat, mert a fő cél a konkrét sikerrel bízató kutatási eredmények piacra jutásának a támogatása lesz. Érdemes tehát a textil területről a nagyobb területeket átfogó (pl. víz vagy egyéb) konzorciumok felé fordulni és azokba beágyazódva pályázni. Nem elegendő üzleti stratégiák és hatástanulmányok készítését megcélózni, a pályázati cél reálisan elérhető, és hihető konkrét hatást kell, hogy tükrözzön. A pályázatok értékelésénél fő hangsúlyt kap a várható eredmény (rövid és középtávon), a növekedés, a munkahelyteremtés, tehát maga a célpiac, annak valós igényei és felhasználói. Ajánlott azt is kimutatni, hogy a megcélzott megoldás mennyire költséghatékony, mekkora a várható piaci pozíció és a komparatív előny.

Az új pályázati felhívások a következő hónapban nyílnak meg, beadási határidő pl. a Cirkuláris Gazdaság pályázati felhívásban 2016. március. Az NMBP (nano, fejlett, és biotechnológia anyagok és gyártás) felhívásai is megjelentek, a kétlépcsős eljárásnál érdemes a legközelebbi határidőket szem előtt tartani (pl. 2016. január 21.)

Az előadók felhívást tettek közzé, hogy iparból érkező bírálókat is várnak a következő időszak pályázatainak elbírálásához, ehhez a honlapjukon elérhető adatbázisban kell regisztrálni.

Az Európai Bizottság A Tartalmak, Technológiák és Kommunikációs Hálózatok Főigazgatósága (Connect) képviseletében Philippe Reynart mutatta be a TOLAE és hordozható intelligens eszközök című kutatási programot. A TOLAE mozaikszó a beágyazott technológiákra, ultravékony és könnyű elektronikai alkalmazásokhoz. Az egyes kutatási alprogramok jövő évtől megnyíló keretei jó lehetőséget kínálnak textiles alkalmazások piacra kerüléséhez is.

Ezzel kapcsolatban hirdették ki, hogy az Európai Bizottság információs napot szervez 2015. december 12-én Brüsszelben, amelyre még regisztrálni lehet: <https://ec.europa.eu/digital-agenda/en/news/information-and-stakeholders-day-smart-wearables>

Az Európai Unió új, Kkv-ügyi Végrehajtó Ügynökség (EASME) képviselői a KKV-k számára megnyíló egyéb uniós forrásokat mutatták be, így a COSME és a LIFE+ programokat. A vállalkozások versenyképességét növelni hivatott [COSME](#) a kis- és középvállalkozások uniós támogatási programja. A magyar nyelvű tájékoztatója itt érhető el: <http://ec.europa.eu/DocsRoom/documents/9783>

A **COSME** programban ágazatunk fogyasztói termékek tervezésére (bútor, lakásdekoráció, személyes használati termékek, kerámia stb.) is pályázhat. A program célja az új termékek, a gyártók és tervezők összefogásával megvalósuló technológiai és nem-technológiai innovációk piacra kerülésének gyorsítása és támogatása (12-33 hónap alatti piacra jutás). Az integrált kompetenciákkal, designerek és technológiai partnerek együttműködésében megvalósuló projektek ágazatunk vállalkozásai is kezdeményezhetik. Az 50%-os EU-s finanszírozású programban pályázatonként akár 1 millió euró támogatást is lehet szerezni. Az előadó elmondta, hogy 2015-ben az először beküldött 103-ból végül csak 27 véglegesített pályázat érkezett be. A következő felhívás 2016 elején várható, kisebb módosításokkal.

A **WORTH** program designerek, gyártók vagy technológia kezdeményezésével megvalósuló innovációkat támogat, fókuszában a képesség/kompetencia áll. <http://www.worth-project.eu/> Az első pilot szakaszt lezárták, a tenderek most fognak megjelenni. A pályázatnál 5 tényező kerül értékelésre: partnerség, résztvevők, termék/megoldás/szolgáltatás és kiállítás, vásár. Szektorokon átnyúló együttműködések, a kkv-nál megvalósuló kreatív tervezést és gyártást új technológiákkal támogat.

Az **ERASMUS+** programok forrásai kapacitásnövelésre és a digitális és zöld kompetenciaalapú készségek megszerzésére is fordíthatóak. A gyakornoki program támogatására megjelent legújabb felhívás (ERASMUS – Key Action 3 keretében) beadási határideje 2016. január 15. A gyakornoki programban kkv-k tanulószerveződéses munkaviszonyt létesíthetnek a munkahelyi képzéshez és a szakmai utánpótlás biztosítására.

A **CIP** (Competitiveness and Innovation Framework Programme) Versenyképességi és Innovációs Keretprogram eco-innovációs projekteket támogat.

A **LIFE+** programban érintett szakterületek: az éghajlatváltozás, a természet és biodiverzitás, a környezet- és egészségvédelem, az erőforrások fenntartható használata, a politikaalakításhoz, végrehajtáshoz és betartatáshoz kapcsolódó stratégiai megközelítések. A 2014-2020 program textilipari pályázóknak is szól, hiszen a program fő célja a természet megőrzése, és a környezet védelme, környezeti hatékonyság növelése. A projekt

eredményként életciklus elemzésen alapuló, megközelítéseket megismételhető, transzferálható hozzáadott értéket várnak. A LIFE+ program számos textiles vonatkozású, pl. vízzel kapcsolatos projekteket támogat: Dyes4ever, Prowater, Adnatur, Mov4earth, Seamatter, Noisefreetex, etc.

A következő felhívás 2016 júniusában jelenik meg, várható beadási határidő: 2016. szeptember.

Textilipari pályázati ötletek (TEPPIES)

A TEPPIES pályázati ötletbörze szekcióban 24 projektterv került rövid (6 perces blokkokban) bemutatásra. A H2020 egyes alprogramjainak felhívásaira több hasonló téma is megfogalmazódott (nano), amelyek előadói a témák összefogásával egy nagy pályázat benyújtására tettek kezdeményezést. A bemutatott pályázati elképzelésekhez várják további együttműködő partnerek jelentkezését más, pl. építőipar, egészségügy, stb. területekről is. További információ: info@textile-platform.eu

készítette:

Dr. Kokasné Palicska Livia
Budapest, 2015. október 30.